

Příloha k protokolu o SZZ č. ....

FF JU v Č. Budějovicích

Vysoká škola: .....

Ústav estetiky

Kristýna Baumannová

Jméno: .....

Estetika

Obor: .....

**Recenzent * / Mgr. Denis Ciporanov,
Ph.D.**

25.6. 2013

Datum odevzdání posudku: .....

bakalářské práce

Vedoucí */

.....

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

STREET ART JAKO FORMA PROTESTU I UMĚNÍ

.....

název

Kristýna Baumannová předkládá k obhajobě bakalářskou práci věnovanou streetartu (a jeho dalším rozličným formám), tedy svébytnému „hraničnímu“ uměleckému projevu se silným sociálním a politickým akcentem, i nesporným potenciálem vyvolávat zajímavé teoretické otázky týkající se specifík jeho (uměleckého) statusu, recepce a tvorby. Tematický rozvrh práce na první pohled připomíná „monografii v malém“, která čtenáře postupně uvádí do podstatných, výše zmiňovaných problémových okruhů. Ze studentčinych vyjádření z úvodu práce i v následných kapitolách však není cíl práce bohužel zcela jasný. Kristýna Baumannová se totiž nezavazuje představit „vybrané problémy streetartu“ nýbrž doprovází každé z inzerovaných témat příslovcem „hlavní“ či „stěžejní“.

Je to tedy příslušnost streetartu k umění, nebo porušování estetických a společenských norem ve streetartové tvorbě, jak zaznívá v úvodu? Nebo snad specifičnost momentu překvapení v estetickém prožitku, kteroužto otázku coby svůj „hlavní záměr“ překvapivě odhaluje až na str. 15, resp. 18?

V této „stěžejní“ roli však bohužel nemůže uspět žádná ze šesti tematických kapitol a je škoda, že autorka nevěnovala svou energii vybranému problému, právě např. aspektu estetické recepce non-institucionálních uměleckých projevů. Ve výsledku tak bylo mnoho načato a málo uspokojivě rozpracováno.

Práce je strukturovaná - odmyslíme-li formální úvod a závěr - do pěti tematických bloků. V prvním z nich (2. kapitola) se autorka věnuje rozlišení mezi „streetartem“ a graffiti tvorbou, kde spojuje počátky graffiti s jednou z forem umělecké revolty a avantgardního experimentátorství, započatého na přelomu 19. a 20. věku. To je ovšem problematické, jelikož autentické graffiti je tradičně živeno sociální, spíše než estetickou energií, a v tomto smyslu je třeba hledat jeho kořeny daleko před šedesátými léty 20. století, kdy se o graffiti začíná uvažovat jako o specifické formě neinstitucionálního umění. Náběh na kvalitu i potenciál pro estetické vytěžení představuje následující kapitola věnovaná otázkám anonymity streetartové tvorby (3. kapitola). V otázce dopadu znalosti/anonymity autora na komplexní přístup k jeho dílu uvažuje Baumannová dva názory na roli kontextuálních rámců (Eliot x Barthes), aniž by k protichůdným (a nutno podotknout zčásti i tematicky mimoběžným) koncepcím zaujala jakýkoliv postoj. Navíc, absence informací o autorovi nám sice nedovolí určit, zda je dílo dílem epigona či inovátora, rozhodně však neznamená nemožnost jeho stylového zařazení, jak tvrdí autorka na str. 19. Ve čtvrté kapitole věnované tématu estetického prožitku se autorka dotýká problému estetické respektive psychické distance, faktoru překvapení a konceptu ozvláštňení v souvislosti se specifiky neinstitucionalizované recepce streetartu. V páté kapitole Kristýna Baumannová doplňuje tematizaci streetartu o zajímavý aspekt ilegality a angažovanosti v umění. Ilegalita, jak sugeruje samotný termín, je však porušením právní a nikoliv primárně etické normy, jak tvrdí autorka na str. 38 (legální jednání či jednání v souladu se zákonem nemusí být automaticky eticky *správné* a naopak).

V předposledním tematickém bloku chce Kristýna Baumannová podle svých slov zkoumat příslušnost streetartu k umění „i přes jeho zjevné porušování tradičních estetických norem.“ Zprvce není jasné, co míní „tradiční estetickou normou“ (zde patrně míní spíše umělecké konvence, které jsou specifickým druhem odolnější normy). Za druhé, pokud je něco specifického ve vztahu mezi uměním a zmíněnou (panující či aktuální, nikoliv tradiční) estetickou normou, pak je to právě porušování takových norem (Mukařovský). Na to studentka překvapivě

zapomíná, přestože se na Mukařovského pojetí umění jako stávající normy a konvence porušující tvorbu sama odvolává (s. 38). Poslední kapitola, která se zabývá otázkou statusu streetartové tvorby, zužitkovává v řešení tohoto problému procedurální stanovisko. Aplikujeme-li především institucionální východisko (pokud ne Dantův proceduralismus) v otázce nabývání statusu umění, pak se otázka příslušnosti k umění streetartu ukáže jako nezajímavá, podobně, jako je v tomto konceptuálním rámci nezajímavá otázka příslušnosti/nepříslušnosti k umění např. insitní, dětské či zvířecí tvorby. Kapitola je navíc postavená na dezinterpretaci Dantova pojetí „je umělecké identifikace“ z textu Svět umění. Dále, pokud autorka z Dickieho typického - přesto stále ilustrativního příkladu - tvoří definiční princip (když tvrdí, že rozlišujícím faktorem mezi uměleckou a neuměleckou graffiti tvorbou je vazba té první a nikoli druhé na galerijní prostor), pak navíc zjednodušuje i Dickieho teorii. Právě umění mimo instituci vrací do hry *samotné dílo* a staví jej, v jeho institucionální nezprostředkovanosti, před jméno autora, na rozdíl od institucionálně „zpracované“ recepce, kde *pouhé* jméno proměňuje nedbale preparované žraloky v objekty hodné stamilionových investic. Pro zkoumání sporných, „přechodových“ uměleckých jevů by se tedy jako případnější jevila spíše funkcionální definiční analýza.

Jsou-li jistá věcná nedorozumění a sporná vyjádření v práci Kristýny Baumannové záležitostí vítané diskuse, neplatí to o formálních nedostatcích její práce. Je to především jejich množství, které práci Baumannové sráží v tomto ohledu pod průměr. (Že čtenáře nečeká zrovna jazykově vybroušený text, dokládají čtyři chyby ihned na první stránce úvodu! Práce podle všeho neprošla žádnou jazykovou revizí.) Zmiňme tedy hlavní nedostatky:

- Pět chyb na jedné stránce není v práci výjimkou.
- Mezery jsou ve strukturaci textu, studentka se velmi často opakuje.
- Konstruuje přímo děsivá souvětí (např. str. 40 třetí odstavce, konec prvního odstavce na str. 50, či první věta a poslední odstavce na str. 51).
- Válčí s mluvnickými rody nejen ústředních pojmů: „...(jednotlivá) graffiti neměly onen hanlivý punc.“; „...ty média“ (str. 13), nebo „Boudníkovi umělecké akty...“.
- Nadužívá přímé citáty, navíc často s chybami (s. 14, 29, 33, 50).

Přes výše vytčené je třeba ocenit studentčin výběr tématu, které z hlediska estetiky vyvolává mnoho zajímavých otázek. Ty též místy uchopuje, s pomocí vhodně zvolených textů, slibným způsobem (např. anonymita tvorby a moment překvapení v prožitku). Její formální práce s informačními zdroji je na drobnosti korektní. Práci proto doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit, pokud bude mít více než přesvědčivý průběh, jako **velmi dobrou**.

velmi dobře

Návrh na klasifikaci bakalářské práce: .....

.....
podpis recenzenta bakalářské práce

V ..... dne .....